

Ministerie van Financiën

Accountantsrapport bij de Derde Voortgangsrapportage PALLAS- nieuwbouwprogramma

Definitief

Colofon

Titel	Accountantsrapport bij de Derde Voortgangsrapportage PALLAS-nieuwbouwprogramma
Uitgebracht aan	de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Datum	23 april 2026
Kenmerk	2026-0000138415
Referentienummer	

Inlichtingen
Auditdienst Rijk
070-342 7700

Inhoud

1	Inleiding—4
1.1	Aanwijzing van PALLAS als groot project—4
1.2	Korte beschrijving van het groot project PALLAS—4
1.3	Onderzoeksopdracht—5
1.4	Object van onderzoek—6
1.5	Rapportage—6
2	Deel 1: Controleverklaring—8
2.1	Inleiding—8
2.2	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant—8
	Bijlage 1: Financiële overzichten—11
3	Deel 2: Onderzoek naar de beheersing en het beheer van het project en naar de kwaliteit en volledigheid van de informatie in de voortgangsrapportage—13
3.1	Inleiding—13
3.2	Governance en programmabeheersing—13
3.2.1	Organisatie en governance—14
3.2.2	Bepaling projectscope en scopebeheer—15
3.2.3	Raming en beheer raming (waaronder de post 'onvoorzien') en budget- en begrotingsbeheer—15
3.2.4	Financieel beheer—16
3.2.5	Risicomanagement—17
3.2.6	Kwaliteitsmanagement—17
3.2.7	Omgevingsmanagement—18
3.3	Kwaliteit en volledigheid van de in de voortgangsrapportage opgenomen toekomstgerichte financiële en niet-financiële informatie—18
4	Aanbevelingen—19
4.1	Governance en programmabeheersing—19
4.2	Kwaliteit en volledigheid van de in de voortgangsrapportage opgenomen toekomstgerichte financiële en niet-financiële informatie—19
5	Ondertekening—20
	Bijlage 2: Toetspunten voor governance en programmabeheersing—21

1 Inleiding

1.1 Aanwijzing van PALLAS als groot project

Op 28 januari 2025 heeft uw Kamer het project PALLAS-reactor (Kamerstuk 33 626) als groot project aangewezen. De vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft, conform de Regeling Grote Projecten (RGP), op 2 juli 2025 de uitgangspuntennotitie groot project Pallas vastgesteld. In de uitgangspuntennotitie zijn nadere uitgangspunten en eisen geformuleerd voor de informatievoorziening, waaronder ook eisen die worden gesteld aan de accountantswerkzaamheden door de Auditdienst Rijk (ADR).

1.2 Korte beschrijving van het groot project PALLAS

Medische isotopen zijn radioactieve stoffen die worden gebruikt voor de diagnose van veel verschillende ziekten en de behandeling van ernstige aandoeningen, zoals prostaat-, schildklier-, of longkanker. Met de investering in het PALLAS-nieuwbouwprogramma zet het kabinet in op het vervangen van de verouderde Hoge Flux Reactor en daarmee het borgen van de toekomstige voorzieningszekerheid voor de patiënt.

Vanwege de radioactiviteit en halfwaardetijd van isotopen, is het niet mogelijk om voorraden van isotopen aan te leggen, waardoor nabijheid van productie de beste garantie is voor continue beschikbaarheid.

Nationale en internationale experts verwachten in de nabije toekomst een sterk stijgende vraag naar therapeutische isotopen. Innovatieve geneesmiddelen op basis van isotopen zijn een hoopvolle ontwikkeling voor een grote groep patiënten, maar de nucleaire aard en de benodigde omvang van de investeringen van deze middelen maakt ze kwetsbaar voor marktmanipulatie en monopolisering met het risico op beschikbaarheidsproblemen en excessieve prijzen.

Een breed aanbod van verschillende soorten isotopen, in de toekomst, onder meer geproduceerd door de PALLAS-reactor (en non-exclusief aangeboden) voorkomt monopolies op de belangrijke therapeutische isotopen. Ook maakt dit brede aanbod therapieontwikkeling mogelijk die commercieel niet aantrekkelijk gevonden wordt door private partijen, maar die wel tegemoetkomt aan behoeften van kleinere patiëntpopulaties.

Het PALLAS- nieuwbouwprogramma bestaat uit drie deelprojecten, namelijk:

1. het PALLAS-reactor project;
2. het Processing Facilities project¹ (NHC - fase 1);
3. het Operational Readiness project.

Al deze drie projecten worden gerealiseerd op de Energy and Health Campus in Petten, gemeente Schagen. Het PALLAS-reactor Project omvat het ontwerpen en de engineering, vergunningverlening, bouw en inbedrijfstelling van een complete nucleaire multipurpose reactor voor de productie van medische en industriële radio-

¹ In eerdere fase van het nieuwbouwprogramma was het voornemen om het Nuclear Health Centre te realiseren. In deze faciliteit kunnen materialen, nadat ze in de reactor bestraald zijn, bewerkt worden (o.a. zuiveren, scheiden, oplossen van de isotopen), zodat ze gebruikt kunnen worden door farmaceutische bedrijven en ziekenhuisapotheken. Na analyse van NRG PALLAS B.V. is er besloten om deze bewerkingscapaciteit anders vorm te geven in een faciliteit met als naam Processing Facilities.

isotopen en voor het uitvoeren van nucleair technologisch onderzoek, inclusief alle gerelateerde gebouwen en faciliteiten (een logistiek gebouw, nutsvoorzieningen en kantoorgebouw).

Het Processing Facilities (NHC – fase 1) Project omvat het ontwerp, engineering, vergunningverlening, bouw en inbedrijfstelling van een radionucliden laboratorium voor het op grote schaal verwerken van medische isotopen.

Het Operational Readiness Project omvat het inrichten en opzetten en bemensen van een operationele organisatie die in staat is de bovengenoemde PALLAS-reactor en NHC te exploiteren en deze operationele organisatie in de bedrijfsvoering van NRG PALLAS B.V. te integreren.

Het PALLAS-nieuwbouwprogramma kent een aanloop sinds 2012 en wordt uitgevoerd door NRG PALLAS B.V.. NRG PALLAS B.V. is een beleidsdeelneming met de Staat als 100% aandeelhouder. Deze beleidsdeelneming is ontstaan uit een fusie van de Stichting NRG en de Stichting Voorbereiding PALLAS-reactor. Het aandeelhouderschap van de onderneming is belegd bij VWS. De onderneming heeft beperkte middelen om mogelijke kostenoverschrijdingen die uit het nieuwbouwprogramma kunnen voortkomen op te vangen. Daarmee is het aannemelijk dat eventuele kostenoverschrijdingen zullen neerslaan bij VWS.

1.3

Onderzoeksopdracht

In het kader van de RGP dient bij de basisrapportage (artikel 10) en periodiek bij de voortgangsrapportages (artikel 13) een accountantsrapport te worden gevoegd met bij de voortgangsrapportage (conform artikel 13, lid 1) een oordeel over de kwaliteit en volledigheid van de financiële en niet-financiële informatie in de voortgangsrapportage en over de beheersing en het beheer van het project.

Op 24 februari 2025 heeft de minister van Financiën aan de voorzitter van de Tweede Kamer een voorstel gedaan voor nadere afbakening en nadere inrichting van deze opdracht. In dit voorstel, dat op 25 maart 2025 door de Tweede Kamer is vastgesteld, wordt de opdracht tot het verrichten van onderzoek naar de rapportages over grote projecten gesplitst in:

- een opdracht tot controle van historische financiële informatie uit de door VWS opgestelde voortgangsrapportage (VGR) waarbij de ADR een controleverklaring verstrekt, en
- een 'overige opdracht' voor de overige informatie in de basis- of voortgangsrapportage en voor de beheersing en het beheer van het project, waarbij de ADR aansluit bij de wensen die volgen uit de informatiebehoefte van de Tweede Kamer (handelingsperspectief voor het kunnen uitoefenen van parlementaire controle).

De Tweede Kamer heeft op 2 juli 2025 de uitgangspuntennotitie vastgesteld. Op basis van hoofdstuk 6 van de uitgangspuntennotitie worden de volgende onderwerpen in het onderzoek betrokken:

- 'Het ministerie is voor de uitvoering van het PALLAS-project grotendeels afhankelijk van NRG-Pallas en haar opdrachtnemers. De commissie VWS acht het van belang dat het accountantsonderzoek zich niet beperkt tot het domein van het ministerie zelf, maar ook toeziet op de activiteiten van NRG Pallas. Daarbij zou de focus met name moeten liggen op de wijze waarop NRG Pallas de programmabeheersing (waaronder het risicomanagement) invult en de wijze waarop het ministerie daarover geïnformeerd is en wordt. De commissie verzoekt de minister van VWS om de benodigde onderzoeksbevoegdheid voor de ADR bij NRG Pallas formeel te regelen.'
- 'De commissie hecht waarde aan een goede controle van het financieel beheer en financiële verantwoording van het project en verwacht dat eventuele opmerkingen hierover worden opgenomen in de jaarlijkse accountantsrapporten bij de voortgangsrapportages.'
- 'De commissie hecht daarnaast waarde aan het onderzoek van de ADR naar de governance van het programma, de beoordeling van de programmabeheersing

(waaronder het risicomanagement) zowel binnen het ministerie als binnen NRG Pallas, de kwaliteit van de informatie-uitwisseling tussen het ministerie en NRG Pallas en aan het onderzoek naar de kwaliteit van de toekomstige financiële en niet-financiële informatie in de voortgangsrapportages aan de hand van de eisen gesteld in de RGP en in deze uitgangspuntennotitie.'

1.4 Object van onderzoek

Het object van ons onderzoek vloeit voort uit de uitgangspuntennotitie en omvat de volgende twee onderdelen:

- de in de voortgangsrapportage d.d. 14 april 2026 opgenomen financiële informatie;
- de in de voortgangsrapportage d.d. 14 april 2026 opgenomen toekomstgerichte financiële informatie en niet-financiële informatie en de governance en de programmabeheersing (de beheersing en het beheer van het project), waaronder ook het financieel beheer.

Toetspunten die wij hebben onderzocht en waarover geen bijzonderheden te melden zijn, zijn niet in dit accountantsrapport opgenomen.

Voor zover mogelijk zijn de uitkomsten zo geformuleerd dat het belang en het gewicht daarvan duidelijk worden. Dit betekent dat wij over de uitkomsten rapporteren wanneer wij:

- wijzigingen hebben aangetroffen in de kaders zoals die bij de basisrapportage zijn vastgesteld;
- opmerkingen hebben over de toepassing van deze kaders;
- belangrijke verbeteringen hebben geconstateerd;
- bijzondere ontwikkelingen hebben vastgesteld.

1.5 Rapportage

Ons rapport bestaat uit twee delen;

1. de uitkomsten van onze controle van de financiële overzichten en
2. de constatering van ons onderzoek naar de governance en de programmabeheersing (de beheersing en het beheer van het project), waaronder ook het financieel beheer en naar de kwaliteit en de volledigheid van de in de voortgangsrapportage opgenomen toekomstgerichte financiële en niet-financiële informatie.

Naast constatering zijn aanbevelingen opgenomen die dienstbaar kunnen zijn aan de parlementaire controle door de Tweede Kamer.

Wij hebben het onderzoek uitgevoerd op grond van de RGP, de uitgangspuntennotitie, het Besluit Auditdienst Rijk en met inachtneming van het audit charter van de Auditdienst Rijk. Op de uitvoering van deze opdracht zijn de vereisten van de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants van toepassing en de Verordening inzake onafhankelijkheid van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA).

Deel 1 van deze opdracht, voor wat betreft de controleverklaring bij de financiële overzichten over 2025, hebben wij uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder Standaard 805. Wij hebben ook de onafhankelijkheidsregels van de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland in acht genomen.

Op deel 2 van deze opdracht is geen afzonderlijke Standaard van toepassing, omdat wij geen controle-, beoordelings- of andere assurance-opdracht noch een aan assurance verwante opdracht in de zin van de NV COS hebben uitgevoerd.

De opdrachtgever, de Tweede Kamer der Staten-Generaal, is eigenaar van dit rapport. Dit rapport is primair bestemd voor parlementaire behandeling door de Tweede Kamer.

De ADR is de interne auditdienst van het Rijk. Voor openbaarmaking van door de ADR uitgebrachte rapporten gelden de voorschriften uit de Wet open overheid. De minister van Financiën stuurt elk halfjaar een overzicht van door de ADR uitgebrachte rapporten naar de Tweede Kamer.

2 Deel 1: Controleverklaring

2.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat de controleverklaring bij de in Hoofdstuk 5, Bijlage historische financiële overzichten van de 'PALLAS-nieuwbouwprogramma Derde voortgangsrapportage - Tweede half jaar 2025' opgenomen overzichten met de financiële informatie over de aangegane verplichtingen, gerealiseerde uitgaven (de realisatie van de posten in de projectbegroting) en de relevante saldibalansposten (standen en mutaties) over het gehele kalenderjaar 2025.

2.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Afgegeven ten behoeve van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Verklaring over de in de voortgangsrapportage 'PALLAS-nieuwbouwprogramma Derde voortgangsrapportage - Tweede half jaar 2025' opgenomen financiële overzichten

Ons oordeel met beperking

Wij hebben de financiële overzichten die deel uitmaken van de derde voortgangsrapportage over de periode 1 januari 2025 tot en met 31 december 2025 van het groot project PALLAS- nieuwbouwprogramma van het ministerie van VWS gecontroleerd. Naar ons oordeel:

- zijn deze financiële overzichten in alle van materieel belang zijnde opzichten opgesteld in overeenstemming met de Regeling Grote Projecten, de uitgangspuntennotitie, het verplichtingen-kasstelsel en de saldibalansposten (standen en mutaties) zoals omschreven in art. 2.13 t/m 2.16 en art. 2.34 van de Comptabiliteitswet 2016;
- voldoen de in deze financiële overzichten verantwoorde verplichtingen, uitgaven en saldibalansmutaties uitgezonderd de gevolgen van de aangelegenheid beschreven in de paragraaf 'De basis voor ons oordeel met beperking' aan de eis van comptabele rechtmatigheid zoals omschreven in de Regeling Rijksbegrotingsvoorschriften 2026.²

De financiële overzichten zijn opgenomen in bijlage 1 van dit accountantsrapport en bestaan uit:

- de in 2025 aangegane verplichtingen (Tabel A - Aangegane verplichtingen) en de in 2025 gerealiseerde uitgaven (Tabel B - Uitgaven) met de toelichting daarbij;
- de saldibalansposten openstaande voorschotten, vorderingen, verplichtingen, deelnemingen en openstaande verplichtingen per 31 december 2025 (Tabel C - Posten op de saldibalans) met de toelichting daarbij.

² Comptabele rechtmatigheid houdt in dat een financiële transactie waarvan de uitkomst in het departementale jaarverslag dient te worden verantwoord, in overeenstemming is met de begrotingswetten en met de in internationale regelgeving, Nederlandse wetten, algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen opgenomen bepalingen die de uitkomst van die financiële transactie beïnvloeden.

De basis voor ons oordeel met beperking

In de financiële overzichten van de Derde voortgangsrapportage PALLAS-nieuwbouwprogramma is in totaal € 378 miljoen aan gerealiseerde uitgaven 2025 verantwoord. Onze controle heeft uitgewezen dat voor een bedrag van € 63,7 miljoen niet is voldaan aan de vereiste voor comptabele rechtmatigheid vanwege niet naleving van de bepaling in art 10 lid 1 sub. a. van de Regeling financieel beheer van het Rijk. Deze bepaling stelt dat een betaling ten laste van de Staat aan een derde wordt verricht nadat de noodzaak van de betaling is vastgesteld. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de financiële overzichten'.

Wij zijn onafhankelijk van het ministerie van VWS zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel met beperking.

Andere informatie in de voortgangsrapportage

Naast de gecontroleerde financiële overzichten omvat de voortgangsrapportage andere informatie.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de financiële overzichten of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de financiële overzichten.

De minister van VWS is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie in overeenstemming met de Regeling Grote Projecten en de uitgangspuntennotitie.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de financiële overzichten

Verantwoordelijkheden van de minister van VWS voor de financiële overzichten

De minister van VWS is verantwoordelijk voor het opmaken van de financiële overzichten in overeenstemming met de Regeling Grote Projecten, de uitgangspuntennotitie en het verplichtingen-kasstelsel en de saldibalansposten (standen en mutaties) alsmede de comptabele rechtmatigheid van de in deze financiële overzichten opgenomen verplichtingen, uitgaven en saldibalansmutaties zoals omschreven in art. 2.13 t/m 2.16 en art. 2.34 van de Comptabiliteitswet 2016. In dit kader is de minister verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als zij noodzakelijk acht om het opmaken van de financiële overzichten mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de financiële overzichten

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de beslissingen die gebruikers op basis van deze financiële overzichten nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de gecontroleerde financiële overzichten afwijkingen van materieel belang bevatten als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport of onderdelen daarvan;
- het evalueren of de gecontroleerde financiële overzichten de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeven;
- het evalueren of de in de gecontroleerde financiële overzichten opgenomen aangegane verplichtingen, gerealiseerde uitgaven en saldbalansmutaties voldoen aan de eis van comptabele rechtmatigheid.

Wij communiceren met de leiding van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 23 april 2026
Auditdienst Rijk

De betreffende financiële overzichten zijn opgenomen in bijlage 1 van dit deel van het accountantsrapport.

Bijlage 1: Financiële overzichten

Deze bijlage bevat een samenvatting van de realisatiecijfers over 2025 van VWS met betrekking tot NRG PALLAS B.V. (bedragen x € 1.000). Het gaat hierbij uitsluitend om financiële stromen tussen VWS en NRG PALLAS B.V.: deze hebben naast het PALLAS-nieuwbouwprogramma betrekking op de instandhouding van de liquiditeitspositie van NRG PALLAS B.V. De interne (apparaats)kosten van het ministerie van VWS maken hier geen onderdeel van uit.

De volgende drie tabellen zijn opgenomen in deze bijlage:

- *Tabel A: aangegane verplichtingen.*
- *Tabel B: uitgaven.*
- *Tabel C: posten op de saldibalans.*

Tabel A - Aangegane verplichtingen

Aangegane verplichtingen	[1] T/m 31 december 2024	[2] Mutaties 2025	[3] = [1]+[2] T/m 31 december 2025
<i>Subsidies</i> PALLAS-nieuwbouwprogramma	602.606	11.019	613.625
<i>Leningen</i> PALLAS-nieuwbouwprogramma	-	122.642	122.642
<i>Vermogensverschaffing</i> PALLAS-nieuwbouwprogramma	-	1.162.766	1.162.766
Subtotaal bouwprogramma	602.606	1.296.427	1.899.033
<i>Vermogensverschaffing</i> Instandhouding NRG PALLAS B.V.	-	76.261	76.261
Totaal	602.606	1.372.688	1.975.294

Tabel B - Uitgaven

Uitgaven	[1] T/m 31 december 2024	[2] Realisatie 2025	[3] Herru- bricing 2025	[4] = [1]+[2]+[3] T/m 31 december 2025
<i>Subsidies</i> PALLAS-nieuwbouwprogramma	602.606	11.019	-613.625	-
<i>Leningen</i> PALLAS-nieuwbouwprogramma	-	23.654	613.625	637.279
<i>Vermogensverschaffing</i> PALLAS-nieuwbouwprogramma	-	267.410	-	267.410
Subtotaal bouwprogramma	602.606	302.083	-	904.689
<i>Vermogensverschaffing</i> Instandhouding NRG PALLAS B.V.	-	76.261	-	76.261
Totaal	602.606	378.344	-	980.950

Op 11 juli 2025 is een credit agreement afgesloten tussen VWS en NRG PALLAS B.V. Op basis hiervan heeft een herrubricering plaatsgevonden van subsidies naar vreemd vermogen (leningen).

Na afstemming tussen VWS en NRG PALLAS B.V. over het laatste te storten bedrag in 2025 heeft NRG PALLAS B.V. eind 2025 een stortingsverzoek gedaan van € 101 mln. Na toetsing door de technisch adviseur op de onderbouwing van dit bedrag is € 96 mln. overgemaakt aan NRG PALLAS B.V. voor het bouwprogramma. Gegeven het banksaldo van NRG PALLAS B.V. is in 2025 een groter bedrag overgemaakt dan strikt noodzakelijk was. Overigens heeft dit niet tot gevolg dat de totale bijdrage van VWS aan het bouwprogramma toeneemt; het gaat uitsluitend om een verschuiving in de tijd.

Tabel C - Posten op de saldibalans

	[1]	[2]	[3] = [1]+[2]
Post saldibalans	Stand per 1 januari 2025	Mutaties 2025	Stand per 31 december 2025
Voorschotten	594.606	-594.606	-
Vorderingen	8.000	653.466	661.466
Deelnemingen	-	343.671	343.671
Openstaande verplichtingen	-	994.344	994.344

Onderdeel van het op 2025 afgesloten credit agreement zijn voorschotten die eerder zijn verstrekt als subsidie. Op basis van de voorwaarden in de credit agreement zijn deze voorschotten geherrubriceerd naar de post vorderingen. Deze vorderingen zijn op termijn opeisbaar. De stand van de vorderingen per 31 december 2025 bedraagt € 661.466 en bestaat uit een hoofdsom van € 637.279 aan verstrekte leningen en € 24.187 aan rente.

In 2025 is VWS voor 100% aandeelhouder geworden van NRG PALLAS B.V. Dit heeft geleid tot een deelneming ultimo 2025 met een waarde van € 343.671 (€ 267.410 gerelateerd aan het bouwprogramma en € 76.261 aan de instandhouding van de liquiditeitspositie van NRG PALLAS B.V.; zie tabel B).

Het bedrag aan openstaande verplichtingen per 31 december 2025 van € 994.344 is gelijk aan de t/m 31 december 2025 aangegane verplichtingen (1.975.294; zie tabel A) minus de door VWS gerealiseerde uitgaven over deze periode (€ 980.950; zie tabel B).

3 Deel 2: Onderzoek naar de beheersing en het beheer van het project en naar de kwaliteit en volledigheid van de informatie in de voortgangsrapportage

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat onze constatering en aanbevelingen over de governance en de programmabeheersing (de beheersing en het beheer van het project), waaronder ook het financieel beheer en over de kwaliteit en volledigheid van de in de voortgangsrapportage opgenomen toekomstgerichte financiële informatie en niet-financiële informatie.

3.2 Governance en programmabeheersing

Deze paragraaf bevat onze constatering en aanbevelingen ten aanzien van de volgende aspecten van de governance en de programmabeheersing (de beheersing en het beheer van het project):

1. Organisatie en governance;
2. Interne- en externe informatievoorziening;
3. Bepaling projectscope en scopebeheer;
4. Planning en beheer planning;
5. Raming en beheer raming (waaronder de post 'onvoorzien');
6. Budget- en begrotingsbeheer;
7. Financieel beheer;
8. Risicomanagement;
9. Omgevingsmanagement;
10. Kwaliteitsmanagement.

Per aspect hebben wij toetspunten geformuleerd, die zijn opgenomen in bijlage 2 bij dit deel van het accountantsrapport.

Toetspunten die wij hebben onderzocht en waarover geen bijzonderheden te melden zijn, zijn niet in deze paragraaf opgenomen.

Wij zijn nagegaan of er sprake is van wijzigingen of voornemens tot wijziging in de kaders van de aspecten van de governance en de programmabeheersing. Voorts onderzochten wij de toepassing van deze kaders.

Daarnaast hebben wij onderzocht hoe het programma omgaat met de gevolgen van belangrijke ontwikkelingen in 2025 en welke belangrijke besluiten in het eerste kwartaal van 2026 voorliggen.

De door ons verrichte werkzaamheden bestonden uit het houden van interviews, het bestuderen van documenten en het maken van aansluitingen met administraties en registraties.

In deze paragraaf gaan wij per aspect in op de uitkomsten - de constatering - van de door ons uitgevoerde werkzaamheden naar de toetspunten. Daarnaast zijn, indien daartoe aanleiding bestaat, aanbevelingen opgenomen die dienstbaar kunnen zijn aan de parlementaire controle door de Tweede Kamer.

Opvolging van aanbevelingen

Op 8 januari 2026 is het accountantsrapport bij de Basisrapportage PALLAS-Nieuwbouwprogramma uitgebracht. Dit accountantsrapport bevat een aantal aanbevelingen ter verdere verbetering van de governance en programmabeheersing.

De tijdspanne tussen de publicatie van het accountantsrapport bij de Basisrapportage en het accountantsrapport bij de derde Voortgangsrapportage van het PALLAS-nieuwbouwprogramma was circa drie maanden. VWS en NRG PALLAS B.V. hebben aangegeven dat het daardoor niet geheel mogelijk was om de aanbevelingen op te volgen.

3.2.1 Organisatie en governance

In 2025 is de inrichting van de governance ongewijzigd gebleven. VWS is voornemens het governanceplan in 2026 te actualiseren. Deze voorgenomen actualisatie hangt samen met de instelling van de directie Deelnemingen en Aandeelhoudersadvisering (D&A), die de voormalige Programmadirectie Medische Isotopen (PMI) heeft vervangen. D&A is met ingang van 1 januari 2026 operationeel. De formele instelling van de directie zal in de loop van 2026 plaatsvinden.

Met de instelling van de directie D&A wordt invulling gegeven aan een van de aanbevelingen uit de Gate Review, namelijk het explicieter scheiden van de drie rollen van VWS (aandeelhouder, financier en beleidsmaker).³

Daarnaast is NRG PALLAS B.V. in 2025 gestart met een actualisatie van het 'Programme Management Plan' (PMP). Dit document beschrijft de opdracht en het doel van het PALLAS-programma in de bouwfase en de manier waarop het PALLAS-programma is georganiseerd om dit te realiseren. Tevens heeft NRG PALLAS B.V. op 14 oktober 2025 het Executive Committee (ExCo) geïnstalleerd. De ExCo bestaat naast de statutaire directeuren uit zes directieleden met hun eigen specialistische kennis ten aanzien van het PALLAS-nieuwbouwprogramma. De installatie van de ExCo heeft als doel om alle deskundigheid direct inspraak te geven bij strategische besluiten ten aanzien van het nieuwbouwprogramma.

Wij hebben in het accountantsrapport bij de Basisrapportage PALLAS-nieuwbouwprogramma de volgende aanbeveling gedaan:

'Wij bevelen aan dat VWS zorgt voor de definitieve inrichting van de Eigenstandige Control Functie (ECF) conform de daaraan te stellen eisen met een bijbehorende beschrijving van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden, waaronder de bevoegdheid tot escalatie.'

VWS heeft aangegeven dat de aanbeveling wordt overgenomen en dat daarbij wordt gezien op welke wijze de ECF het beste kan worden vormgegeven en gepositioneerd.

In de door VWS afgesloten 'credit agreement' (verder: kredietovereenkomst) met NRG PALLAS B.V. is opgenomen dat bepalingen uit deze overeenkomst kunnen worden aangepast of buiten toepassing kunnen worden verklaard ('waiver'), mits hiervoor schriftelijke instemming is van zowel de geldgever (VWS) als de geldnemer (NRG PALLAS B.V.).

In de huidige overeenkomst zijn geen nadere voorwaarden vastgelegd waaraan een 'waiver' moet voldoen. Ook is er geen procedure voor het aanvragen, beoordelen en vastleggen van 'waivers'. Er wordt wel aandacht besteed aan de naleving van afspraken over 'waivers' tijdens overleggen.

³ Eindrapport Gate Review PALLAS/VWS, 5 juni 2025, Deel 3 – Gate Review November 2024 (ongewijzigd), 27 januari 2025, pagina 10.

VWS is voornemens om de genoemde procedure op te stellen en de uitwerking daarvan mee te nemen in de actualisatie van de Administratieve Organisatie (AO).

Wij bevelen aan dat VWS:

- *naast de op te stellen procedure (voor het aanvragen, beoordelen en toestaan van 'waivers') een overzicht bijhoudt van alle verstrekte 'waivers', waarin per geval wordt vermeld wanneer, waarom en op basis waarvan een 'waiver' is verstrekt;*
- *expliciet aandacht besteedt aan een adequate accordering van 'waivers' op het juiste, vooraf gedefinieerde, niveau binnen VWS.*

Op deze wijze kan de transparantie en zorgvuldigheid bij het verstrekken en beheren van 'waivers' worden geborgd.

In het kader van een traject ter versterking van de samenwerking tussen VWS en NRG PALLAS B.V. is met ondersteuning van een externe partij een samenwerkingsprotocol opgesteld. In dit protocol is onder andere vastgelegd dat minimaal aan het eind van elk kalenderjaar wordt geëvalueerd in welke mate betrokkenen tevreden zijn over de implementatie en naleving van de vernieuwde samenwerking en werkwijze.

Oorspronkelijk was het voornemen om deze evaluatie aan het einde van het kalenderjaar 2025 uit te voeren. NRG PALLAS B.V. heeft aangegeven eerst een interne evaluatie te willen uitvoeren, waarna de gezamenlijke evaluatie met VWS volgt.

In dit samenwerkingsprotocol is ook aangegeven dat VWS en NRG PALLAS B.V. in gezamenlijkheid het politieke risicomanagement verder zullen versterken om eventuele veranderingen en ontwikkelingen in de omgeving scherp in de gaten te hebben en houden. VWS heeft aangegeven dat in 2026 de uitwerking hiervan zal plaatsvinden.

3.2.2 Bepaling projectscope en scopebeheer

In de uitgangspuntennotitie groot project Pallas is opgenomen:

'Indien de scope van het groot project wijzigt, verwacht de commissie dat de minister duidelijk maakt wat de effecten hiervan zijn op de doelstellingen van Pallas en op de financiën. Daarnaast wenst de commissie in een dergelijk geval adequaat inzicht te krijgen in de oorzaak en herkomst van de scopewijziging.'

In 2025 heeft zich geen scopewijziging voorgedaan. Wij hebben geconstateerd dat VWS op dit moment nog niet beschikt over een register waarin eventuele toekomstige scopewijzigingen kunnen worden bijgehouden.

Wij bevelen aan dat VWS een register inricht waarin scopewijzigingen worden bijgehouden, met in dit register zowel de inhoud van de scopewijziging als de financiële gevolgen.

3.2.3 Raming en beheer raming (waaronder de post 'onvoorzien') en budget- en begrotingsbeheer

De ramingsmethodiek en procedure voor het opstellen en actualiseren van de ramingen zijn niet gewijzigd. De in de voortgangsrapportage opgenomen ramingen zijn niet gewijzigd ten opzichte van de basisrapportage. De meest recente projectraming is baseline 9 van juni 2025.

Halverwege 2026 worden volgens de kredietovereenkomst de ramingen geactualiseerd. In die ramingen worden ook de bijstellingen en compensaties uit hoofde van prijsbijstellingen verwerkt. De prijsbijstellingen zullen worden verwerkt in de begroting van VWS bij Voorjaarsnota.

De procedures en kaders voor onttrekkingen en toevoegingen aan de post onvoorzien zijn niet gewijzigd. In 2025 hebben geen onttrekkingen aan de post onvoorzien plaatsgevonden.

Wij hebben in het accountantsrapport bij de Basisrapportage PALLAS-nieuwbouwprogramma de volgende aanbeveling gedaan:
'Wij bevelen aan dat VWS het nut en de noodzaak onderzoekt van een algemene opslag op de post onvoorzien voor de nog niet benoemde risico's.'
Over de opvolging van deze aanbeveling heeft VWS nog geen besluit genomen. Binnen VWS wordt bezien op welke wijze invulling kan worden gegeven aan deze aanbeveling. VWS geeft aan dat NRG PALLAS B.V. het budget als taakstellend ziet.

3.2.4 *Financieel beheer*

In de departementale verantwoording van VWS is voor dekking van de toekomstige uitgaven voor de ontmanteling van de PALLAS-reactor een begrotingsreserve opgenomen. Deze begrotingsreserve bedraagt per eind 2025 €200 mln. Deze reserve is in 2019 gevormd op basis van de feiten en omstandigheden op dat moment.

Met de oprichting en verkrijging van NRG PALLAS B.V. heeft VWS naast de rol als beleidsbepaler ook de rollen van financier en aandeelhouder. De minister heeft tijdens het commissiedebat met de vaste Kamercommissie VWS aangegeven *Full Cost Recovery* (volledig terugverdienen kosten) bij ingebruikname van de PALLAS-reactor na te streven^[4]. Dit is tijdens het commissiedebat met de vaste Kamercommissie VWS in februari 2026 herhaald^[5].

In het staatssteunbesluit van de Europese Commissie^[6] is meegewogen dat de Staat zich zal inzetten om ook alle kosten die zich vóór ingebruikname van de PALLAS-reactor voordoen mee te nemen in de *Full Cost Coverage* (volledige kostendekking). Het is van belang om de financiële meerwaarde van de eventueel herijkte begrotingsreserve mee te wegen in (de reductie van) de toekomstige kostprijs van de te produceren medisch isotopen.

Wij bevelen aan dat VWS het nut en de noodzaak van het aanhouden van deze begrotingsreserve evalueert in samenspraak met het ministerie van Financiën, waarbij zij rekening houdt met de toezeggingen aan de vaste Kamercommissie en de vereisten in het staatssteunbesluit.

Wij hebben in het accountantsrapport bij de Basisrapportage PALLAS-nieuwbouwprogramma de volgende aanbeveling gedaan:
'Wij bevelen aan dat VWS, om de kwaliteit van de verkregen informatie te vergroten, de huisaccountant actief bevraagt in de Algemene vergadering van Aandeelhouders en de uitkomsten van de uitgevoerde audits.'
VWS heeft aangegeven dat de aanbeveling wordt onderkend en opgevolgd.

^[4] Kamerstuk 33 626 nr. 23

^[5] Kamerstuk 33 626 nr. 42

^[6] Besluit van de Europese Commissie met kenmerk SA.103925

3.2.5 Risicomanagement

In een bijlage van de VGR is een overzicht opgenomen met de top-10 risico's van het PALLAS-nieuwbouwprogramma zoals geïdentificeerd en gekwantificeerd door NRG PALLAS B.V.. Bij elk van deze risico's is een omschrijving, de wijze van beheersing en de ontwikkelingen van het risico ten opzichte van de voorgaande rapportage aangegeven.

In de uitgangspuntennotitie groot project Pallas staat dat de commissie VWS in de voortgangsrapportages steeds een geactualiseerd beeld verwacht van de belangrijkste gekwantificeerde exogene en endogene risico's die voor Pallas worden voorzien en welke beheersmaatregelen ingezet kunnen worden om deze risico's te beheersen of te mitigeren.

Voor 2025 was het voornemen om een gezamenlijk risicodossier op te stellen voor VWS en NRG PALLAS B.V.. In 2025 is hier nog geen invulling aangegeven en zijn de risico's 'op twee tafels' besproken.

Wij bevelen aan dat VWS zorgt voor het opstellen van een gezamenlijk risicodossier van VWS en NRG PALLAS B.V. waaruit ook de onderlinge samenhang blijkt.

Wij hebben in het accountantsrapport bij de Basisrapportage PALLAS-nieuwbouwprogramma de volgende aanbeveling gedaan:
'Wij bevelen aan dat NRG PALLAS B.V. de kwalitatieve analyse van de geprioriteerde risico's op basis van 'professional judgement' als stap in het risico- en kansenmanagementproces opneemt in de 'Risk and Opportunity Procedure'. Ook bevelen wij aan de overwegingen uit de kwalitatieve analyse die tot een herprioritering van de risico's en kansen hebben geleid vast te leggen, waarmee het gehele herprioriteringsproces transparant en navolgbaar wordt.'
VWS heeft aangegeven dat deze aanbeveling wordt onderkend en opgevolgd.

3.2.6 Kwaliteitsmanagement

Wij hebben in het accountantsrapport bij de Basisrapportage PALLAS-nieuwbouwprogramma de volgende aanbeveling gedaan:
'Wij bevelen aan dat VWS in haar kwaliteitssysteem expliciet beschrijft:
- welke kwaliteitsinstrumenten VWS zelf inzet;
- op welke wijze zij toeziet op het kwaliteitssysteem van NRG PALLAS B.V. en
- aan welke externe kwaliteitswaarborgen het groot project PALLAS-nieuwbouwprogramma onderhevig is, bijvoorbeeld van de ANVS.'
VWS is voornemens om opvolging aan deze aanbeveling te geven.

Wij hebben in het accountantsrapport bij de Basisrapportage PALLAS-nieuwbouwprogramma de volgende aanbeveling gedaan:
'Wij bevelen aan dat NRG PALLAS B.V. in het verbeterregister ook bijhoudt of de implementatie van de getroffen verbetermaatregelen het beoogde effect oplevert aangezien dat het uiteindelijke doel is.'
In 2025 is geen opvolging gegeven aan deze aanbeveling. NRG PALLAS B.V. heeft aangegeven dat het nagaan of de implementatie van getroffen verbetermaatregelen het beoogde effect oplevert wel deel uitmaakt van haar kwaliteitsmanagementsysteem.

3.2.7 Omgevingsmanagement

Wij hebben in het accountantsrapport bij de Basisrapportage PALLAS-nieuwbouwprogramma de volgende aanbeveling gedaan:

'Wij bevelen aan dat VWS:

- onderzoekt op welke wijze zij invulling wil geven aan haar omgevingsmanagement, waaronder het stakeholdermanagement, zowel op politiek-bestuurlijk niveau als op het niveau van de programma-organisatie bij VWS;
- als onderdeel van haar omgevingsmanagement een hernieuwd communicatieplan opstelt waarin onder andere een beschrijving van de overlegstructuur met omgevingspartijen is opgenomen.'

VWS heeft aangegeven dat deze aanbeveling wordt opgevolgd.

3.3 **Kwaliteit en volledigheid van de in de voortgangsrapportage opgenomen toekomstgerichte financiële en niet-financiële informatie**

Voor de kwaliteit van de in de voortgangsrapportage opgenomen toekomstgerichte financiële en niet-financiële informatie verwijzen wij naar de opmerkingen in paragraaf 3.2.1. tot en met 3.2.7. van deze rapportage.

Wij hebben geconstateerd dat de onderwerpen die zijn voorgeschreven in de RGP en in de uitgangspuntennotitie, met uitzondering van een historisch overzicht van de budgetmutaties over de jaren heen, in de voortgangsrapportage aan de orde zijn gekomen.

Wij bevelen aan dat VWS de budgetmutaties gestructureerd bijhoudt en in de voortgangsrapportage opneemt teneinde de meerjarige ontwikkelingen in het kader van de Regeling Grote Projecten goed te kunnen volgen.

4 Aanbevelingen

4.1 Governance en programmabeheersing

Organisatie en governance

1. Wij bevelen aan dat VWS:
 - naast de op te stellen procedure (voor het aanvragen, beoordelen en toestaan van 'waivers') een overzicht bijhoudt van alle verstrekte 'waivers', waarin per geval wordt vermeld wanneer, waarom en op basis waarvan een 'waiver' is verstrekt;
 - expliciet aandacht besteedt aan een adequate accordering van 'waivers' op het juiste, vooraf gedefinieerde, niveau binnen VWS.

Bepaling projectscope en scopebeheer

2. Wij bevelen aan dat VWS een register inricht waarin scopewijzigingen worden bijgehouden, met in dit register zowel de inhoud van de scopewijziging als de financiële gevolgen.

Financieel beheer

3. Wij bevelen aan dat VWS het nut en de noodzaak van het aanhouden van deze begrotingsreserve evalueert in samenspraak met het ministerie van Financiën, waarbij zij rekening houdt met de toezeggingen aan de vaste Kamercommissie en de vereisten in het staatssteunbesluit.

Risicomanagement

4. Wij bevelen aan dat VWS zorgt voor het opstellen van een gezamenlijk risicodossier van VWS en NRG PALLAS B.V. waaruit ook de onderlinge samenhang blijkt.

4.2 **Kwaliteit en volledigheid van de in de voortgangsrapportage opgenomen toekomstgerichte financiële en niet-financiële informatie**

5. Wij bevelen aan dat VWS de budgetmutaties gestructureerd bijhoudt en in de voortgangsrapportage opneemt teneinde de meerjarige ontwikkelingen in het kader van de Regeling Grote Projecten goed te kunnen volgen.

5 Ondertekening

Den Haag, 23 april 2026

Auditdienst Rijk

Bijlage 2: Toetspunten voor governance en programmabeheersing

Toetspunten governance (onderdeel a)

Aspecten die in ieder geval zullen worden getoetst in het kader van het onderzoek bij de voortgangsrapportages zijn:

1. Is de governance aangepast?
2. Is de beschreven en vastgestelde governance toegepast?
3. Is aandacht besteed aan het handelen conform de gewenste cultuur en het gewenste gedrag ('soft controls') binnen de projectorganisatie?

De toetspunten worden onderzocht bij het ministerie van VWS.

Toetspunten programmabeheersing (onderdelen b tot en met k)

Bij de programmabeheersing worden de onderdelen b tot en met k onderzocht:

- b. Bepaling projectscope en scopebeheer;
- c. Planning en beheer planning;
- d. Raming en beheer raming (de post 'onvoorzien' in de raming wordt separaat behandeld);
- e. Post onvoorzien;
- f. Budget- en begrotingsbeheer;
- g. Risicomanagement;
- h. Configuratiemanagement;
- i. Omgevingsmanagement;
- j. Kwaliteitsmanagement;
- k. Interne en externe informatievoorziening.

De onderdelen b tot en met k zien zowel toe op de situatie bij het ministerie van VWS als bij NRG PALLAS B.V..

Ad b. Toetspunten "Bepaling projectscope en scopebeheer"

Voortgangsrapportages:

- a. is de doelstelling en scope van het project wel/niet gewijzigd ten opzichte van de basisrapportage of voorgaande voortgangsrapportage?
- b. indien er gedurende de verantwoordingsperiode een wijziging in de doelstelling of scopewijziging is geweest: heeft deze het (besluitvormings)proces van het scopebeheer conform de procesbeschrijving doorlopen?
- c. worden scopewijzigingen gestructureerd bijgehouden en vastgelegd (bijvoorbeeld in een register)?
- d. zijn bij de scopewijziging, als onderdeel van de 'kwaliteitsbewaking', de beheersingsmaatregelen ten aanzien van de kwaliteitsbewaking toegepast (bijvoorbeeld een advies van een extern (technisch) bureau of een second opinion)?
- e. zijn bij de scopewijziging de consequenties voor de andere beheeraspecten, met name 'tijd' en 'geld' en 'risico's', aangegeven en verwerkt in:
 - de planning;
 - de raming en/of
 - in de risicodatabase?

Ad c. Toetspunten "Planning en beheer planning"

Voortgangsrapportages:

- a. heeft de monitoring van de voortgang van de realisatie van de planning plaatsgevonden conform de daarvoor vastgestelde procedure c.q. gemaakte afspraken?
- b. is daarbij een analyse gemaakt van de verschillen en oorzaken van eventuele afwijkingen tussen de voortgang en de planning (dit kan een vertraging of een versnelling zijn)?
- c. zijn er planningswijzigingen geweest naar aanleiding van de uitkomsten van het risicomanagement?
- d. zijn wijzigingen tijdig en juist verwerkt in de planning en zijn eventuele financiële gevolgen (inclusief de kosten van maatregelen ter bijsturing) in de projectraming verwerkt?

Ad d. Toetspunten "Raming en beheer raming"

Voortgangsrapportages:

- a. is de projectraming geactualiseerd op basis van de dan bekende inzichten, bij faseovergangen, bij scopewijzigingen en planningswijzigingen, bij herziening/actualisatie van risico's en herziening van het prijspeil?
- b. zijn ten opzichte van de vorige verslagperiode scopewijzigingen geaccordeerd en hebben deze geleid tot aanpassingen in de raming?
- c. zijn bij de totstandkoming van de aanpassingen in de ramingen de kaders (uitgangspunten en randvoorwaarden), methodes en besluitvormingsprocedures conform de geldende procedure toegepast?
- d. zijn daarbij de beschreven borgingsmaatregelen toegepast (bijvoorbeeld door gebruik te maken van een erkende ramingssystematiek, de inschakeling van (externe) deskundigen of gebruik van een second opinion)?

Ad e. Toetspunten "Post onvoorzien"

Voortgangsrapportages:

- a. vinden onttrekkingen en toevoegingen aan de post 'onvoorzien' plaats volgens de geldende procedure, inclusief de besluitvorming daarover?
- b. is de post onvoorzien niet aangewend voor het bekostigen van scopewijzigingen?
- c. is door de projectorganisatie vastgesteld in hoeverre de post 'onvoorzien' nog toereikend wordt geacht gegeven de op dat moment geldende inzichten en is dit onderbouwd?

Ad f. Toetspunten "Budget- en begrotingsbeheer"

Voortgangsrapportages:

- a. is de procesbeschrijving met betrekking tot het budget- en begrotingsbeheer gevolgd?
- b. is periodiek de aangepaste projectraming geconfronteerd met het beschikbare budget?
- c. voldoet de wijze waarop het eventuele financieel tekort wordt weggenomen aan de daarvoor geldende afspraken?
- d. zijn eventuele wijzigingen in de financiering van het projectbudget door derden (externe bronnen) in het projectbudget doorgevoerd?
- e. is het budget (zo nodig) bijgesteld (bijvoorbeeld door prijscompensatie) aan de hand van vastgestelde begrotingsmutaties (begroting, voorjaarsnota, najaarsnota, slotwet)?
- f. is van de budgetmutaties een overzicht bijgehouden met beschrijving van de mutatie en de reden(en) van de mutatie?

Ad g. Toetspunten "Risicomanagement"

Voortgangsrapportages:

- a. zijn voor nieuwe risico's of wijzigingen van bestaande risico's de geldende procedures en hulpmiddelen toegepast?
- b. is voor de geïdentificeerde (nieuwe en/of gewijzigde) risico's onderbouwd vastgesteld of deze worden geaccepteerd, vermeden, overgedragen óf dat beheersingsmaatregelen worden genomen)?
- c. zijn deze nieuwe risico's (indien mogelijk) gekwantificeerd (kans van optreden en financieel gevolg) en voorzien van mitigerende beheersingsmaatregelen, conform de daarvoor vastgestelde procedure?
- d. is de ontwikkeling van de geïdentificeerde risico's periodiek gemonitord en is het resultaat van deze monitoring vastgelegd?
- e. zijn de geïdentificeerde risico's gestructureerd bijgehouden (bijvoorbeeld in een risicodossier of risicoregister) en is de registratie actueel?

Ad h. Toetspunten "Configuratiemanagement"

Voortgangsrapportages:

- a. zijn de organisatie, het proces en de beschikbare hulpmiddelen van het configuratiemanagement in de praktijk ingevuld zoals is beschreven?
- b. vindt de verificatie en validatie en de eventuele inzet van audits daarbij plaats zoals is beschreven?
- c. is conform de beschreven wijze en frequentie geverifieerd of de configuratie-items onderling nog consistent zijn?

Ad i. Toetspunten "Omgevingsmanagement"

Voortgangsrapportages:

- a. wordt het 'omgevingsmanagement' ingevuld zoals is beschreven?
- b. wordt de omgevingsanalyse periodiek geactualiseerd conform de beschrijving van het omgevingsmanagement inclusief beschrijving van het resultaat van de analyse?
- c. wordt het communicatieplan uitgevoerd zoals is beschreven?

Ad j. Toetspunten "Kwaliteitsmanagement"

Voortgangsrapportages:

- a. is het beschreven kwaliteitssysteem toegepast?
- b. zijn periodieke toetsingen, checks, (gateway) reviews, audits en/of second opinions uitgevoerd op basis van het daarvoor opgestelde auditplan/toetsplan?
- c. is het auditplan/toetsplan op basis van een risicoanalyse periodiek geactualiseerd en op basis daarvan zo nodig bijgesteld?
- d. zijn aan de hand van de uitkomsten van de kwaliteitstoetsen verbetermaatregelen geformuleerd, vastgesteld, is de opvolging daarvan gemonitord, is de daadwerkelijke implementatie en werking daarvan vastgesteld en is zo nodig op basis daarvan bijgestuurd?

Ad k. Toetspunten "Interne- en externe informatievoorziening"

Voortgangsrapportages:

- a. zijn de vastgestelde procedures en/of systematiek voor de interne en externe informatievoorziening toegepast?
- b. is de in een rapportage op te nemen informatie getoetst op de kwaliteitseisen zoals juistheid, volledigheid, tijdigheid, relevantie, actualiteit en consistentie?
- c. is het informatieplan, waarin de verschillende interne en externe rapportages zijn benoemd, uitgevoerd?
- d. vinden de overleggen plaats zoals is beschreven in de overlegstructuur?

Auditdienst Rijk

Postbus 20201

2500 EE Den Haag

(070) 342 77 00